

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro nr. 46874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Barentzstr. 48 Den Haag tel. 637383

Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 01761 - 5154

W E E K B L A D

13e jaargang nr. 10

=====

=====

nadruk verboden

15 november 1968

x in de kantlijn betreft de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Ik mag op deze avond voor U een meer actueel onderwerp bespreken. En ofschoon wij nog steeds niet alwetend of onfeilbaar zijn geworden, lijkt het mij voor U toch wel interessant, wanneer wij ons bezig houden met de wat eigenaardige geestelijke ontwikkelingen in vele landen. Wij zouden hieraan de titel kunnen verbinden:

N I E U W E O N T P L O O X I N G E N

=====

Wie op het ogenblik in uw wereld nagaat, wat er verandert, zal verschillende punten met enige terughoudende verwondering beschouwen: Er zijn overal jonge mensen in opstand. Overall is een strijd tussen oud en nieuw aan de gang en niemand kan precies zeggen, wat die strijd inhoudt. Wij zouden kunnen wijzen op hetgeen in de V.S is gebeurd.

Daarbij zal men moeten toegeven, dat uiteindelijk de oude instellingen gezegevierd hebben. Zoals ik u zou kunnen wijzen op hetgeen er in Rusland gebeurt, waar eveneens de oudere strengere mensen het overwicht hebben herwonnen, maar dit reeds weer dreigen te verliezen.

Wij zouden zelfs op Nederland kunnen wijzen, waarin eveneens een voortdurende strijd aan de gang is tussen de conservatieven - d.w.z. mensen, die zeer sociaal denken, zolang het niets kost - en de progressieven - de mensen, die denken aan de staat als Sinterklaas voor iedereen, zolang het hen zelf maar niets kost.

Wij zouden eens moeten nagaan, wat zich achter de schermen van dit alles in werkelijk afspeelt en welke ontwikkelingen

zich hier ontplooiën.

Nu is een van de eerste en misschien wel het meest interessante in deze vrschijnselen de inwerking van Aquarius. De mensen, die de dingen van dag tot dag volgen, zullen daarvan wel niet al te veel bemerken. Maar wie nagaat, hoe de gemiddelde mentaliteit in de laatste 10 jaren veranderd is, zal moeten toegeven, dat overal een nog niet geheel begrepen en bewust gerichte tendens werkzaam is, die leidt naar een grotere belangstelling voor het geheel, voor werebroederschap, enz.

Deze ontplooiing komt vanuit Aquarius, maar brengt gelijktijdig grote conflicten tot stand: Een mens heeft gewoonten en de habitus van mensen, die 20, 30, 40 jaren een bepaald vak hebben uitgeoefend, is sterker dan de impulsen tot vernieuwing, die zij soms ervaren.

Aan de andere kant zijn er jonge mensen - tussen de 8 en 20 jaren vooral - die zeer sterk gegrepen worden door de opkomende aquariusinvloeden. Zij zijn geen revolutionairen meer in de ware zin des woords, doch vormen eerder een groep, die geheel losgeslagen is van alle oude begrippen van ordening. Met werkelijke gevoelens van onderlinge verwantschap en zelfs broederschap met interesse voor de gehele wereld leeft deze groep, maar zij heeft weinig of geen interesse voor de vele klein-geestigheden, die zich overal nog afspelen.

Wanneer ik zoek naar verbroedering, dan zoek ik ook naar een verandering van mijn eigen relatie met de wereld. Een werkelijke houding van broederschap is nu eenmaal niet geheel denkbaar in een wereld, die uiteindelijk nog steeds autocratisch wordt geregeerd.

En laat ons zeer wel beseffen, dat in praktisch alle landen van de wereld ofwel regenten aan het bewind zijn dan wel diktatoren. Men kan stellen, dat in Griekenland een militair mandaat op absolute wijze het gezag voert. Dat is zeker waar. Maar evengoed kan men zeggen, dat in Nederland een bepaalde belangengroep het feitelijke gezag uitoefent. Want ook dit is waar. Men kan zeggen, dat Engeland of Amerika democraties zijn. Zolang men daarbij uitgaat van het standpunt, dat dit betekent, dat iedereen mag zeggen, wat hij meent, dat iedereen mag stemmen, zoals hij wil, dan is dit juist. Maar als wij nagaan, wie in deze landen werkelijk aan de macht zijn, dan is het niet waar.

De jongeren zijn in de ogen van ouderen revolutionair, omdat zij deze overblijfselen van de middeleeuwse standen langzaam maar zeker zouden willen verdrijven. Of een dergelijk konflikt nu voorkomt in bv. de kerk van Rome, in bepaalde synodes of zich vertoont in politieke partijen, werknemersbonden, overal zien wij weer het zelfde: De jongeren nemen het niet meer.

Zij zien, dat de oude gewoonten, de oude gebruiken ergens te zeer zijn vastgelegd, dat er te veel van bovenaf wordt bepaald. En iemand, die vrij wil zijn, wil juist zelf beschikken. Vrij zijn betekent niet alleen, dat men vrij is tot het kiezen van eigen handelingen. Het betekent wel degelijk ook geestelijke vrijheid.

Hoe groot de invloed is, die de hang naar geestelijke vrijheid kan uitoefenen moge, hoe vreemd dit u misschien moge klinken, mogeblijken uit hetgeen er in rood-China is gebeurd. De meesten van U weten wel, wat er daar is gebeurd met de modgardisten. Men meent nu, dat deze rode garde misschien nog hier en daar wat actief is, maar dat het verder daarmee nog losloopt. Dit

is ongetwijfeld het beeld, dat men u gaarne naar buiten toe toont. Maar dit is dan toch wel het vredige aangezicht van een mens, die niet wil weten, hoezeer hij door pijnen wordt verscheurd.

In dit rode China zijn het vooral de scholieren, de jongeren, de aankomende intelligentia, die zich verzet. Zij hebben een reform van het onderwijs afgedwongen. Maar deze reform van het onderwijs gaat heel wat verder, dan U zou denken. Zij impliceert n.l. bepaalde rechten t.a.v. plaatsing.

Wanneer ik een arbitriaat heb, zo heb ik hierdoor zekere rechten verkregen in de maatschappij. Wanneer ik een vak-school gevolgd heb, moet er een plaats zijn voor mij. Hierbij gaat het er niet zozeer om, dat men 'n goed salaris krijgt dan wel, dat men een passende plaats krijgt.

De jongere in rood China zegt: ik wil studeren, ik wil graag hard werken, ik wil politieke actie voeren, ik wil sterven voor mijn land en mijn ideal, maar Maar dan wil ik ook vrij zijn in mijn keuze van studie, vrij zijn in de keuze van mijn beroep en de zekerheid hebben, dat ik in dit beroep of aan de hand van mijn studie later zal kunnen leven.

Degenen, die rood China niet goed kennen, beseffen waarschijnlijk niet, hoe groot een dergelijke omwenteling is. Er is geen gebondenheid meer aan een coöperatieve, die u heeft laten studeren. Ik ga uit, zo zegt de jonge chinees van heden, waarheen ik wil gaan. En wil ik naar Tsjiang Tsiou, China he, naar Tsjtsjou, zo maakt dit niets uit. Wil ik naar de kust, naar noord; naar zuid, dat is mijn zaak. Men laat mij studeren. Dat is mijn recht. Door te studeren, heb ik voor mijzelf een richting gekozen. Maar dan wil ik die richting ook verder kunnen volgen zonder betutteld te worden door partijfunctionarissen van een fabriek, de een of andere coöperatieve farm. Ik wil mijzelf zijn.

En al ziet u dat waarschijnlijk niet zo goed hier, zij krijgen hun zin. Natuurlijk: de regering geeft voor, dat zij deze maatregelen treft. Maar die maatregelen treft zij alleen maar, omdat zonder deze maatregelen een niet controleerbare revolutie zou kunnen losbarsten. En ondanks dit zijn er toch steeds weer revoluties in China.

Dit zijn gedachten, die voor de oudere generaties nog wat vreemd aandoen: ik heb recht om te studeren. Wanneer ik studeer, dan moet ik mijzelf daarvoor geheel inzetten, maar ik heb dan ook krachtens die studie recht op een positie. Ik heb krachtens die studie recht datgene te doen, waarvoor die studie mij voorbereid heeft. Ik moet vrij zijn zelf te kiezen, op welke wijze ik dit wil doen.

In Nederland is dit misschien heel gewoon, maar in het rode China is dit iets heel bijzonders. In China is feitelijk de oude familieband, met de tyrannie van de oudsten, overgedragen aan de volkskommanden, aan de coöperatieven en daarin wordt het gezag vaak even absoluut uitgeoefend, als dit vroeger in de chinese familie het geval was. En wanneer ik spreek over de diktatur in de familie, denk ik aan de verhoudingen in de tijd van b.v. de laatste keizerin.

U hebt hierin een van de schoonste voorbeelden van ontplooiing. Want hoe kan een mens zich ontplooien, hoe kan hij zichzelf bewust worden, bewustzijn vinden en een nieuwe be-metering van het leven, wanneer hij zich voor alles aan het reeds

bestaande moet konformeren.

De konformatie aan de totaliteit is onvermijdelijk. Dat begrijpt men in China en dat zou zelfs de student in Nederland moeten kunnen begrijpen. Ofschoon deze heren het misschien pas zullen begrijpen, wanneer blijkt, dat zij niet verder kunnen studeren, wanneer zij het niet begrijpen.

Overal zien wij het zelfde. Konformatie aan het totaal? Ja, maar binnen de totaliteit, die ik aanvaard en waaruit ik voortkom, wil ik dan ook de vrijheid om mijzelf te zijn. Vrijheid van denken. Zwaai dan maar met Mao's boekje of met het nieuwe testament, maar voel je dan ook vrij, om het op je eigen wijze waar te maken.

Geen verplicht opdreunen van leuzen, maar wel een zozeer geloven in de wijsheid van Mao of de wijsheid van het evangelie of iets anders, dat je daaruit putten wilt. Een jonge christen zal dan putten uit de bijbel en de jonge roodgardist zal op soortgelijke wijze putten uit Mao's boekje. Het verschil is niet zo groot. Maar laat hen dan putten naar eigen inzicht.

Er bestaat geen vaste wet, die zegt op deze toestand zijn gene woorden uit de bijbel precies van toepassing, dus gelden die altijd en overal. Er is geen enkele maatstaf waardoor men b.v. kan zeggen: Mao zegt, dat geweld het grootste wapen is om de vrede te vinden en dat het geweer het beste argument is, dus -..... Er is geen enkele maatstaf, die overal en alom geldig blijft. Wanneer een dergelijke spreuk, mits men daarin gelooft, van toepassing is, moet men zelf weten. Dat kan zeker geen ander op grond van deze stellingen voor mij beslissen.

De vrijheid, die men zoekt, is er dus een van geloven, van denken en handelen. Een mens, die geberd heeft zijn eigen weg geestelijk te kiezen, is in staat om op zijn eigen wijze ook zichzelf te begrijpen, te benaderen en daarmee zijn leven tot de uitdrukking te maken van hetgeen hij werkelijk is en werkelijk wil.

Denk eens na over het schone Nederland, waarin U leeft. Hoe velen dromen er niet van uit te trekken naar de wildernis te pionieren? Maar de traditie trekt hen en zij worden kruidenier, melkboer of industrieel.

Dit moet wegvallen: de functie in de maatschappij is niet een verplichting, waarbij men elkander in beroep op dient te volgen in bepaalde volgorde of chronologie. Het is niet verplichtend, dat de zoon het bedrijf van de vader voortzet, al vindt de vader dat ook nog zo prettig. En het is ook zeker niet verplicht te aanvaarden, dat de vader, dat anderen uitmaken, wat de zoon zal studeren en met wie de dochter zal trouwen. - Niet dat het vaderlijk gezag door mij in deze tijd in China of Nederland zo hoog wordt aangeslagen, maar dit tekent een mentaliteit.

Die mentaliteit van domineren, het beter weten, wat goed voor je is e.d., valt weg. Vrij sta je tegenover het leven. Vrij zoek je in de wereld datgene te vinden, wat voor jou waar en belangrijk is. En dat bereik je niet zo eenvoudig middels de illusies en verlangens van anderen, middels de wetten en regels, die anderen voor je hebben opgesteld.

Zeker, er is een totaliteit en daarin moet je leven. Maar in die totaliteit kun je alleen maar waarlijk leven, wanneer je jezelf kunt zijn.

In de V.S. was kort geleden - nog slechts enkele uren
her - een beraadslaging van de mannen van de Black Power. Dit
zijn negers, mannen die, nu Nixon eenmaal gekozen is, zich
wilderen beraden, hoe men in de komende paar maanden - het duurt
immers 3 à 4 maanden voor een nieuwe president zelf werkelijk
de teugels in handen kan nemen - door verschillende acties
voldoende pressie zal kunnen uitoefenen om de tolerantie voor
zwart wat op te voeren en gelijktijdig de maatregelen tegen
het werken van zwart wat te doen beperken.

Dat zullen, uit de aard der zaak, lichtelijk gewelddadige
acties zijn. De voorgestelde acties schijnen voornamelijk
dadig van sabotage te worden. Wanneer u dus hoort, dat in een be-
de stad of strek opeens het licht is uitgevallen, wanneer u
hoort, dat er een explosie plaats vond aan de Boulder, behoeft
U dit zeker niet te verbazen. De black power heeft besluiten ge-
nomen en voert deze over het algemeen nog beter uit dan de
K.K.K.

Wat schuilt achter dergelijke besluiten en denkwijzen?
Is dit slechts de machtshonger van de negers, of het onbegrip
van de negers voor de waarden van het blanke volk, of zou er
aan dit alles nog iets meer ten grondslag liggen? De behoefte om
jezelf te zijn? Want in deze dagen geldt maar al te vaak: wanneer
je jezelf niet kunt zijn binnen en in de gemeenschap, dan keer
je je desnoods tegen alles, maar jezelf moet en zul je jezelf zijn en
blijven.

Dit nu is het open plooien, dat ik bedoel. Zolang een
mens ingekapseld wordt door alles, wat de wereld rond hem
voor hem uitmaakt, zolang hij in de wereld een web van recht en
en plichten ziet, - met zichzelf als middelpunt - is de mens
niet meer dan een gesloten knop. Die knop kan rotten, afvallen
zonder ooit tot ontplooiing gekomen te zijn. Maar zodra de
schutthul van gebruiken, wetten, verplichtingen en rechten gaat
wijken, gaan de kroonbladeren open en wordt de ware knop zichtbaar
juist daar, waar de wetten wegvalen. Daar treedt de werkelijke
persoonlijkheid sterker naar voren met al zijn slechte kanten en
instinkten, maar ook met alle goede zijden, met werkelijke daden
en meningen en niet alleen maar met praatjes.

Wanneer de mens dan de kracht vindt om dit ik, dat dan
kenbaar begint te worden, waar te maken, Zo zien wij, dat de
konventies, de kroonblaadjes van wetten en tradities wegval-
len. Zij worden de steun, waarop de persoonlijkheid bloeit als
een chrysantheem, die afsteekt in 't maanlicht tegen de muur
van een binnenplaats.

Dat is schoonheid. Schoonheid is in de mens. Maar die
schoonheid kan niet ontstaan, zolang er een gevangenschap bestaat,
en gevangen zijn in de maatschappij.

Kort geleden - enkele dagen - vond een bespreking
plaats in Brasilië. De tendens van hetgeen besproken werd, kan ik u
het beste kort samenvattend weergeven: Arbeiders zijn slaven. Sla-
vernij is niet toegestaan. Hij, die een arbeider als zijn slaaf tracht
te gebruiken, moet sterven, want hij ontwaardt de mens.

Revolutionair gesproken, dat zeker niet zo volledig tot
uitvoering zal komen, als men zelf denkt, ofschoon er vooral in
het koffiedistrict wel enkele sluipschutters raak zullen
schieten.

Waar het om gaat, is, dat ook hier mensen zijn, die zeggen:
wij willen vrijheid. En voor sommigen van hen betekent die vrijheid

een eigen stukje grond, dat zij zelf voor zich kunnen bebouwen. Voor anderen betekent die vrijheid de mogelijkheid eindelijk eens zelf uit te maken, wat er moet gaan gebeuren, zonder dit eerst aan de padre te vragen, of aan de patron. Maar hoe zij die vrijheid ook zien, zij willen vrij zijn. Zij willen zich ontdoen van de hen inkapselende gebuiken, die als een loden last de persoonlijkheid dreigen te vernorzen.

Iemand, die vrij wil zijn, moet zelf denken. Een gekooide vogel heeft altijd zijn voedsel, maar ook altijd de tralies rond zich. Tralies, die zeer kunnen doen aan de vleugels, wameer je even hun bestaan vergeet. Tralies, die 't onmogelijk maken daar te gaan, waar de zon lokt, waar een soortgenoot fluit.

De vogel, die vrij is, leeft gevaarlijk. Er loeren duizend gevaren als van dieren, die vogels een goed voedsel vinden, een klimaat, dat onbarmhartig toe kan slaan, stormwinden, die je af kunnen doondreigen, tot je uitgeput en verdoold bent. Duizenden gevaren bedreigen de jonge vogels, zelfs het gevaar der jagers.

Een dier, dat vrij is, zal een eigen revier afperken. Het kiest zijn eigen loefgebied. Zeker, het volgt daarbij gewooten, maar het heeft 'n eigen gebied voor zich bevochten en verdedigt het ook. Het neemt alle gevaren graag op de koop toe - al denken mensen wel eens, dat het niet zo is, omdat het vorstelijk kan zijn. Zo gaat het de vogels.

Een mens, die vrij wil zijn, moet vele zekerheden achter zich laten. De zekerheid van de padre, de econoom, de wetenschapsman, de zekerheid van een pauselijke beslissing, de zekerheid van een bijbel. Al die beslistheden, die zo heerlijk worden opgesomd en u vastklinken als een Prometheus aan de rots van eeuwige beloften.

En nu wil men vrij zijn. Men wil de kluisters breken. Men moet zelf denken, men moet zelf leven en de mens, die voor zich moet denken en leven, heeft niet genoeg aan de filosofie, aan de een of andere verklaring der dingen. Hij moet komen tot een bliksemsnel reageren. Hij moet weten, hoe je als een dier een prooi kunt en moogt pakken, moet beseffen, wanner het ogenblik is aangebroken om te vluchten. Hij moet weten, waar hij op zijn rechten kan blijven staan en waar hij terug kan deinzen.

Hij moet weten, hoe hij eigenplats en functie in de totaliteit op zijn eigen wijze het meest juist kan vervullen en dat betekent niet alleen maar een paar dingen naar buiten toe, of innerlijk een paar esoterische beschouwingen. Dat betekent een totale verandering, waarbij je van dag tot dag leeft en niet meer je wiegt in zekerheden als nog twintig jaren werken en dan ga ik met pensioen.

Het betekent, dat je van dag tot dag moet reageren op wat de dag brengt, dat je vandaag timmert, morgen misschien metselt, overmorgen ingenieur bent of pakjesdrager op een station.

Elke dag kan anders zijn. Dat is niet zo belangrijk, zolang je zelf leeft. Maar als je elke dag anders kunt zijn, raken de wisselende aspecten van het leven aan datgene, wat de menselijke zekerheid pleegt te zijn. Zij tasten de zekerheid omtrent menselijke waardigheid aan, de voorbestemdheid van het menselijke ras enz. Dan ga je twijfelen.

Wameer je twijfelt, ga je niet alken nadenken. Dan ga je ook bewijzen zoeken, ga je zelf bewijzen leveren. Dan word je de actieve mens, die, opgeplooid voor andere, grotere krachten zijn eigen keuze gaat doen, die geestelijke waarden nemen en

daarvan iets maakt.

Dat zijn de revolutionairen van uw tijd. Dat zijn de rood gardisten, die het de maoïsten zo lastig maken. Dat is de jonge intelligentie in Rusland, die de aanleiding werd tot een veel strakkere houding van een partij, die het tegen hen toch zal moeten verliezen. En het is deze zelfde drang tot vrijheid, die zo dadelijk de V.S. de meest verrassende politieke volt-faces doet maken.

Er is geen zekerheid meer, waar je elke dag opnieuw moet en kunt beslissen. Dan kan het systeem niet meer werken. Dan moet het systeem zich aanpassen en een systeem past zich moeilijk aan, zelfs bij de feiten. Maar elk systeem draagt in zich de waarden, die het ten onder zullen richten.

Elke machine heeft zijn zwakke punt. Elke mens heeft zijn zwakke steek. Iedereen draagt het zaad van zijn vernietiging in zich. Zo ook de grote organisaties. Daarom is het leven in uw tijd vaak zo wonderlijk en verrassend, zo voortdurend fascinerend en boeiend, voor degene die wat verder wil kijken dan enkele courantenberichten en warpropaganda.

U leeft in 'n tijd, waarin de mensheid het kleed van schoolse discipline afwerpt. U leeft in een tijd, waarin de jonge gezel weer zijn pak opneemt om door de wereld te gaan zwerven - zijn beroep uitoefenende, maar gelijktijdig zoekende naar nieuwe ervaringen, naar een beter weten, om zo meer te worden dan hij was.

Dit is de tijd, waarin de politieke moeilijkheden op aarde slechts een flauwe weerkaatsing vormen van de mentale moeilijkheden en het mentale gebeuren nog niet voor een tiende deel kan uitdrukken, wat er aan zielekracht en aan geestelijk besef worstelt om nieuwe vorm.

Worstelen om nieuwe vorm. Ook dit is een fase van ontplooiing. Een ontplooiing, vrienden, die niet alben maar het open vouwen van het bestaande is, maar ook het onthullen van het verborgene.

Wanneer debloesem in de vaste knop zit, dan is zij niet veel meer dan een verdikking van de tak - met glans en enige belofte misschen - maar verborgen. Wanneer zij zich echter openbaart, wanneer blad na blad van een verborgene, haast wasachtig krinkelend iets overgaat tot een lichtende bloesem is gevormd, waarin een hart openligt van trillende melbladen, is de bloem eerst werkelijk geopenbaard. Dan is er een werkelijkheid ontstaan, dan is het geheim weg gevallen.

De wereld van vandaag leeft krachtens haar geheimen. Geheimen, die heel wat verder gaan, dan de meesten van u weten of vermoeden. Geheime verdragen b.v. tussen zelfs uw eigen land en de Sovjet Unie, maar ook van de Sovjet Unie en de V.S., van de Sovjet Unie t.a.v. Australië, India en Roodchina. Al geeft men dit alles niet toe, overal zijn deze geheimen de bepalende waarden van 't gebueren, de geheime verdragen, de geheime diplomatie, de geheimhouding in de bedrijven, de geheimhouding van het politieke werk, geheimhouding t.a.v. de werkelijke economische omstandigheden geheimhouding, geheimhouding, geheimhouding

Geheimhouding? Waarom zouje iets, wat goed is, geheimhouden? Het is de taak van de bloesem zich te ontplooien, te worden tot een vrugde en dan, in het verlies van haar bladeren, het begin te zijn van een vrucht, die de dorst kan lessen.

En zo, zo zal het zijn, wanneer deze wereld zich ontplooit. De geheimen gaan sterven. Er is geen plaats meer voor geheimen. De gemeenschap kan niet meer leven met en krachtens geheimen, zij wil leven krachtens besef. Dat besef is geestelijk en materieel - daarin is geen verschil. En dat besef betekent, dat er een stralende schoonheid ontstaat voor een kort ogenblik. Dan gaat zij te niet en zeggende mensen: Zie je nu wel nu is alles daaraan kapot gegaan. Maar dan begint eerst het werkelijke proces van rijping. De verschijnselen van deze tijd gaan voorbij. Maar de waarden van deze tijd?

De waarden van deze tijd gisten als de sappen in de verborgenheid van bomen en planten doen kort voor de komst van de lente. Het is een zacht kruipende, ruisende kracht, die aandringt, die dan op eens in een enkel uur een gehele wereld kan overgieten met sterren van bloemen, met de geur van lente en het gras zelfs anders kleuren. In één enkel ogenblik wordt de wereld een andere, is er een nieuwe roep in de lucht en zijn er nieuwe gedachten in de harten der mensen.

Dat is, wat op het ogenblik gebeurt: Het gist en het kookt overal. Het gist en het kookt, zoals de sappen bruisen voor het moment van de lente komt. Ieder zoekt opnieuw zijn positie te bepalen, iedereen volt zich onzeker een ieder zoekt naar een werkelijkheid, die hij niet vinden kan. Iedereen wil aan de ene kant de beschutting van het oude nog niet prijs geven en zoekt nog de beschutting van alle zekerheden, die er toch behoren te zijn, maar aan de andere kant willen zij steeds mer zichzelf zijn en vrij blijven.

Uit deze verdeeldheid, uit deze tweeledigheid ontplooit zich de waarheid zonder geheimen. In deze wereld zonder geheimen kan voor de eerste maal misschien de geestelijk bewuste oprechte mens leven, wat hij geestelijk is en zo een worden met zijn werkelijke ik tot er geen schending meer is tussen stoffelijk wezen en geestelijk bestaan.

Misschien vindt u dit niet actueel. Geloof mij echter: het is de orde van de dag, ook vandaag. Dit zijn de dingen, die verborgen liggen achter uw courantenberichten, die zijn de dingen die ten grondslag liggen aan de onverwachte dingen in het dagelijkse gebeuren, die liggen in het breken van de sleur rond u, die u schijnt te beheersen en waaraan u zich ondanks alles steeds weer vastklampt. Dit toont zich in de onzekerheden t.a.v. geloof en eigendenken. Het breken van de regels "der beschaving", zoals dit in deze dagen steeds weer voorkomt, is het breken en kraken in een knop, die op bersten staat.

Uw wereld wil zich ontplooiën. Uw wereld zal zich ontplooiën. Maar wie nu reeds begrijpt, dat zij zich al kan ontplooiën in 'n richting van zelfopenbaring, een bestaan zonder geheimen, zal de betekenis van deze tijd zien en achter de schermen de grote krachten van bewustwording zien werken. Hij zal ook voor zichzelf - zonder daarom beter of meer dan anderen te willen zijn, zoeken naar nieuwheid van leven - haast à la improviste - waarin hij beantwoorden kan - zeker in de eerste plaats - aan de invloeden van Aquarius, maar daarnaast ook aan een nieuw reveil, dat door de mensheid siddert als de verwachting van lente, die het kale bos schijnt te beoien als het land in verwachting ligt, terwijl op de bergtoppen desneeuw nog schittert.

En dit is alles, wat ik U wil zeggen. Indien U kommer-
taar hebt, zal het mij een eer en 'n genoegen zijn U te antwoor-
den.

x U spreekt in 'n trant, alsof dit alles zeer dichtbij
is. Ik meende te begrijpen, dat het eerst aan het doorkomen is.
Moeten wij met deze dingen niet eerst in jaren rekenen?

- Een mens, die in jaren rekt, is een mens, die rekt in
sleur. Men kan u zeggen, dat het nog 3 maanden zal regenen
en toch, tegen alle berekeningen en weerberichten in, kan morgen
een uurtje de zon schijnen. Wie bereid is de voortdurende verande-
ring te beseffen, kan niet meer spreken over jaren.

Voor de mens het beseffen, is het misschien wel een
eeuw verder. Eerst dan zullen de mens misschien beseffen, wat
er gebeurd is in deze tijd. Want de mens meent over het algemeen,
dat zijn eigen tijd de beste is en dat dat, wat reeds was, al-
tijd het beste moet zijn. Maar wanneer de afstand der historie
komt, zien zelfs de geschiedschrijvers, die de werkelijkheid van
eens vervalsen, iets van de glorende groetheid, die zich in zo
een periode aankondigt.

De dingen, waarover ik spreek, zijn niet voor morgen of
over 10 jaren. Het zijn de dingen van vandaag. Black Power ver-
gaderde - zeg maar - gisteren. Wat in China gebeurt, gebeurt
vooral de laatste 3 à 4 maanden zeer intens. Wat op het ogenblik
plaats vindt in Brazilië, heeft te maken met reeds nu gemaakte plan-
nen, die over mid 4 weken tot ontploeding zouden moeten komen.
Ik spreek over het heden.

Ik spreek inderdaad over een zeer actueel onderwerp.
Maar het is te actueel en daardoor ziet U het nog niet. Want U
refereert aan de verandering in de termen van een konservatisme.
Het zal U verbazen, dat ik u dit ten antwoord geef, omdat u meent
reeds alle konservatisme verworpen te hebben. Maar hij, die de
dingen beschouwt volgens de regels, die hij als gangbaar beschouwt
en daarbij blind wordt voor de kleine, onophoudelijke veranderingen
rond hem, is m.i. konservatief.

x Maar degenen, waarvan u zegt, dat zij zich ontplooiën, zijn
die zo bewust, dat zij weten, wat zij doen?

- Een mens, die op aarde leeft en weet, wat hij doet,
doet wat hij doen moet. In de ogen van anderen is hij een heilige,
een schoft, of een martelaar, maar geen gewoon mens. Wie gedre-
ven wordt door de krachten, die hij niet kan omschrijven, openbart
dingen, die geestelijk waardevol zijn en de eeuwigheid kunnen ont-
hullen zonder dat hij zelve maar beseft, dat het de eeuwigheid is,
die hij aanschouwt. Dit geldt ook voor roodgardisten enz.

U hebt mij enkele vragen waardig gekeurd, ik hoop
nu maar, dat mijn antwoorden niet te onvriendelijk waren. Zij
waren in ieder geval als juist bedoeld. Het is moeilijk om ge-
voel, het ritme, dat in jezelf klopt met hoffelijkheid en feite-
lijkheid te mengen in de juiste verhoudingen. Het is moeilijker
nog dan het maken van een goede cocktail.

Daarom, vrienden, verontschuldigt mij, waar ik faalde. Maar
denk aan mijn woorden, wanneer ik u ergens heb mogen treffen.
De wereld verandert voortdurend. Wie dit beseft, ziet dat de len-
te nabij is. Hij, die meent, dat het wel zijn tijd zal duren, leeft
meestal in de verdere verstijving van een winter van ijs en
sneeuw.

Laat uw harten ontdooien, laat uw geest in trillende
verwachting de eerste lenteboden opsporen in de hogere sferen

Dus daar klopt ergus iets niet .

Maar hier heb ik het typerende: astraal schep ik een uitdrukking voor alles, wat in mij leeft. Wanneer ik geestelijk gezond ben, moet ik wel bepaalde afweer, angsten e.d. in projecties afreageren. Maar aan de andere kant heb ik ook verwachtingen, blijde erkenningen, innerlijke zekerheden, gevoelswaarden, die ik positief projecteer.

Een gezond mens is als een schaakbord, waarin alle mogelijke figuren astraal aanwezig zijn, maar de stelling pat is. Daardoor kan die mens zichzelf zijn. Er is dus nooit iemand zonder astrale projecties. Maar wie eenzijdig projecteert, zal daarvan last hebben. Wie veelzijdig projecteert meestal niet.

Het ware ik is wederom niet in de projecties zelf aanwezig, maar wordt kenbaar in de verhouding tussen de verschillende soorten projecties.

Ik hoop, dat dit niet te ingewikkeld is (neen.) Dan komen wij nu als vanzelf bij de geest en de geestelijke voertuigen. Ik zou die allen afzonderlijk op kunnen gaan sommen, maar dan wordt het een lange reeks en bovendien, naar ik vrees, enorm vervelend. Wij kunnen het echter eenvoudiger zeggen:

Een wereld, die door mij geestelijk wordt besef, wordt door mij uitgedrukt in datgene, wat ik in mijzelf ken. Het besef van het ik is dus de referentiewaarde. Als U oergaat, vindt u mogelijk iets, wat u een aardig huisje vindt: compleet met roosjes aan een spaliertje, een lekker hekje ervoor, heerlijk ouderwets en misschien zelfs een postbus voor de deur.

U ziet dat. Maar waarom? Uw uitdrukking voor een plaats van sereen vertoeven ziet er nu eenmaal zo uit. De vorm is uw eigen referentie daarvoor. In waarheid is er geen huisje, maar een plaats van sereen vertoeven. Punt. Dus het huisje bestaat geheel niet, maar is uw projectie op de realiteit.

In een sfeer is dus de wereld, die je ziet, niets anders dan 'n projectie van je eigen wezen. Daaruit volgt dan weer, dat de projectie op zichzelf nooit bepalend is of waarheid kan bevatten t.a.v. het werkelijke ik, maar dat wederom de relatie, de verhouding tussen het ik en de projectie en de relatie tussen het geprojecteerde onderling, zoals deze besef wordt, bepalend is voor het werkelijke wezen van het ik.

Bemerkt U iets? Ons ego is voor een groot deel opgebouwd uit wat je verhoudingen zou noemen. - Neen, niet die verhoudingen. Gewoon besef van relaties.

Nu moeten wij eens even naar de provincie, die superego heet. Waarom noemen wij dit eigenlijk superego? Ik vraag mij dit hier af, omdat er veel mensen zijn, die zich dit graag voorstellen als een alomvattende, eeuwige kracht, die van alles en nog wat heeft, wat zij zelf niet hebben.

Ik zou zeggen: wat wij superego noemen, is een soort geestelijk Madurodam, opgebouwd uit de delen van het totale bestaan. Het is inderdaad vaak erg in miniatuur. Maar alles, wat je bent, of je het al beleefd hebt of nog belevens moet, is daarin aanwezig.

Het superego is dus eigenlijk de provincie van 't ik, die de uiteindelijke relaties, de eeuwige verhoudingen, uitdrukt zoals zij voor het ik bestaan.

En daarbij kunnen wij rustig eens een kasteeltje inruinen voor een nieuw flatgebouw - al dan niet van Verolme of zo. Dat maakt niets uit, want ook hier is de vorm bepaald door onze inter-

doen.

Het superego is voor onszelf de uitdrukking van onze plaats in de kosmos plus van ons mogelijk besef t.a.v. de kosmos. En van dit superego is het maar een kleine stap naar wat ik de provincie van uitdrukkingsvermogen zou willen noemen.

Nu drukt iedereen zich enigszins anders uit. Deze zin geeft daarvan misschien al een aardig voorbeeld: U hebt zo even te maken gehad met iemand, die zich op zijn eigen wijze uitdrukt. Dit doet dan vaak wat eigenaardig aan. U vindt het mooi of misschien vindt u het welblijvend. Maar u kent hem daaraan. Want uitdrukking is een deel van de persoonlijkheid.

In het denken vindt je een gelijkenis daarmee. En misschien dat ik deze kan gebruiken om duidelijk te maken, wat ik bedoel met deze provincie.

U weet, wat associatief denken is, nietwaar? Er bestaan zelfs associatieproeven: als iemand zegt water, dan zegt een ander als reactie daarop kraar, maar een volgende misschien visson. Er zijn zelfs mensen, die op het woord water reageren met een uitroep als "ba". Zij denken aan waterdrinken en vinden dit kennelijk niet leuk.

Deze associatie is dus weer het verbinden van een bepaald begrip aan een bepaalde waarde. Het is de provincie in het ik, waar de waardering wordt geboren. En wanneer wij het Madurodam met zijn vaste verhoudingen vinden in het superego, zo mogen wij wel zeggen, dat de associatieve wereld juist voortdurend, ook in de verhoudingen, verriable zal zijn.

Associaties zijn deel van een groeiproces. In het ik zal het beeld, dat je vindt om 'n bepaalde relatie uit te drukken, voortdurend kunnen veranderen. Maar zelfs wanneer het niet als beeld verandert, zal de betekenis van dit beeld voor jezelf wel degelijk voortdurend veranderen.

Wanneer je hiermede rekening houdt, ga je begrijpen, dat al het zoeken naar 't innerlijke pad en het werken met het ik zeker niet een streven naar een bepaald doel is. Zeker, er zijn mensen als b.v. Brunton, die eigen associaties hebben en zich daarom b.v. zeer veel voorstellen van het superego.

M.a.w. : deze mensen hebben het niet over de werkelijkheid, maar over de relaties, die zij bij een bepaald woord of een bepaald deel van de werkelijkheid ervaren.

Ik heb getracht, dit begrip in 'n vergelijking tot het superego terug te brengen. Het superego wordt anders een zeer complex ding, een soort godheid, die wij gelijktijdig zelf zijn, die enigszins boven ons staat - die we dus eigenlijk niet helemaal zijn, maar die wij dan toch wel moeten zijn. En dat lijkt mij voor het geestelijk welzijn niet direct bevorderlijk.

Mijn innerlijk zoeken is reizen, is trekken door alle mogelijkheden van mijn innerlijk wezen. Wanneer ik tot mijn hoogste ik doordring, vind ik daar een soort verstende wereld aan, innerlijke petrificeerde woesten. Daar zijn de waarden vast, daar vind ik mijn zekerheden. Zekerheden, die ik lang niet allen begrijp. De meeste mensen dwalen hier doorheen als vreemdelingen door Madurodam zonder handleiding: Zij weten heus niet, wat al die gebouwtjes betekenen, maar zij vinden het wel mooi. Zo gaat de mens door zijn ego, superego, heen. Hij heeft dan de gewoonte om te zeggen: Daar heb ik God ontmoet.

Als zij dat nu met alle geweld willen zeggen, heb ik

daarop niets tegen natuurlijk. Maar ik geloof toch, dat je juist in deze verstarheid ergens, in deze vaste verhoudingen en relaties, geen God ontmoet, maar dat je eerder zou moeten komen tot een waardebepaling voor jezelf.

En die waardebepaling van het ik zal voor de mens veranderen naarmate de provincie van het ego, waarin hij zich bevindt, een andere is. Iemand, die zich bevindt op een punt, waarbij hij, wat zijn innerlijk betreft, uitgaat van de associatie, zal het totaal van zijn associaties als veelbetekend ervaren, terwijl al het andere weinig of niets voor hem zal betekenen.

Iemand, die leeft in het z.g. superego, leeft in 'n wereld met vaste waarden, waaraan niets en niemand iets veranderen kan. De vorm van een waarde kan zich eens wijzigen, maar de waarheid blijft voor hem onveranderlijk.

Wie bewust wil worden van zichzelf, moet, geloof ik, allereerst maar beginnen met eens te begrijpen, dat hij het niet weet en dat alles, wat hij denkt te weten, in feite alleen maar het vaststellen van verhoudingen is, die voor hemzelf bestaan. Is hij nog verstandiger en begrijpt hij, waar hij zich op 't ogenblik bevindt in de geest t.a.v. het totale ik, dan kan hij misschien enkele konklusies trekken omtrent het geheel. Maar het geheel van 't ik is niet te overzien.

Wanneer ik 't totale ego ben, dan moet ik dit altijd buiten de tijd bekijken. In de tijd gaat het niet. Daar treden variaties op. Het tijdloze dus van het ik: de somma van alles wat is, was, ben, worden, kan, of geweest had kunnen zijn, of zou willen worden.

Dat is veel, heel veel. Die kleine jongen, die aviateur wilde worden, heeft dus ook de aviatur ergens, al is het maar als een soort droom, een reeks van beelden, in dat werkelijke ik.

Wij zijn met een veelheid van persoonlijkheden in dit ik. De mens, die zijn ware ego bemerkt, moet begrijpen, dat hij eigenlijk 'n soort volk is. Hij heeft 10.000 verschijningsvormen of misschien zelfs 100.000. Elk van die verschijningsvormen heeft iets te zeggen.

Maar je kunt die verschijningsvormen niet behandelen als afzonderlijke wezens. Stel u voor, dat onze vriend van voor de pauze u over zijn inkarnaties zou spreken. Dan kan hij zeggen: ik ben op een gegeven ogenblik danser geweest. Best. Dat kan. Maar hij kan niet zeggen: ik ben een danser. Wel kan hij zeggen: ik ben een ik, waarin de dans leeft, - dat is weer iets anders.

Ga ik door die menigte van wat ik had kunnen zijn en geweest ben enz. heen, dan heb ik de neiging een van die persoonlijkheden uit het geheel te lichten en te zeggen: jou moet ik hebben.

Maar dat zou het zelfde zijn als iemand, die naar de markt gaat, een enkele kraam beziet, opmerkt, wat men daar aan te bieden heeft om vervolgens te verklaren: dit is de markt. Ook dit zou onjuist zijn, nietwaar.

Je moet trachten die facetten van het ik, of dit nu inkarnaties zijn of andere dingen, te beschouwen als onderdelen van één geheel. Heb je eemaal in de gaten, dat al de verschillende vormen van het ik die bestaan, te samen ook iets uitdrukken, zoals alle mensen met hun verschillende ledolingen plus alle kramen met hun verschillende waren gezamenlijk pas werkelijk een markt vormen, zo kun je zeggen; alle persoonlijkheden

maken ergens iets van het ik uit.

Mijn ik is een kosmos, een wereld met duizenden persoon-
lijkheden, die ik allen zelf ben. Met allerhande gebouwen, die ik
zelf gebouwd heb in mijn dromen. Met sterren, vrede planeten
misschien leefden en grote volten van kracht en licht, die ik
allen zelf ben.

Beseft ik dit, dankan ik ook vanuit het ik herleiden
tot hetgeen wat niet ik is. Het is natuurlijk erg leuk om
je ego te kennen. Vooral een egoïst vindt dit mooi. Die komt
dan tot een soort egomaan narcisme, waarin hij alleen nog zichzelf
ziet en niets meer bemerkt van de wereld buiten hem, wat hij
dan weer aangenaam vindt, omdat hij nu niet meer behoeft te
verklaren, hoe het komt, dat hij altijd meer aan zichzelf denkt
dan aan de wereld.

Maar wanneer je dus die totaliteit ziet, die je bent,
weet je er is een kracht. Nu weet je: ik ben wel ergens de
kracht, die dit alles tot aanzijn brengt, maar waar haal ik die
mogelijkheid vandaan. Dan ontmoet je je God voor de eerste
keer in een juiste, een werkelijke gedaante: Als een mogelijk-
heid.

God is de mogelijkheid, mij gegeven. Niet de kosmos,
die ik mijzelf vorm, niet alle provincies van 't ik, die ik dan
afwisselend zo belangrijk vind.

Ik wil U hierbij wel een raad geven: Wanneer U dus
uw ik benadert, moet u niet al te veel alleen naar de mooie
plaatsen daarin zoeken. Misschien een gemeen voorbeeld om dit
hier te geven, maar goed:

Er was eens iemand, die zozeer van schoonheid hield,
dat hij vele menselijke functies als onrein, onschoon aanzag.
Hij besloot deze niet meer te volbrengen en stierf na enige tijd
aan konstipatie.

Er zijn vele processen in ons ego, die wij niet mooi,
leuk of aanvaardbaar vinden. Zoals er vele dingen in de wereld
zijn, die wij niet mooi vinden, omdat de associaties, die wij daar-
mede hebben en de wijze, waarop wij interpreteren, voor ons
niet aangenaam zijn. Maar wij kunnen daaraan ook niet voorbij-
gaan.

Wij moeten a.h.w. leren de onsmakelijke, lelijke en
mooie dingen allen te samen te zien, als wat zij werkelijk zijn:
de uiting van 't leven in onszelf.

Zodra ik dit geleerd heb, zal ik niet meer trachten
mijzelve blind te maken voor dingen, die ik ben of doe. Ik zal
ook niet meer proberen de wereld iets anders te laten zien
van mijzelf, dan wat ik werkelijk ben en doe.

Het resultaat is, dat ik evenwichtig wordt. En ik heb
u al gezegd, dat iemand, die evenwichtig is, nogwel projecties
in alle sferen en vooral in de astrale wereld - waar zij een
zekere zelfstandigheid hebben als z.g. schillen - schept,
maar deze heffen elkander op.

Je heb natuurlijk nog wel een leger rond je, maar het
kan je niets meer doen, daar het inschaak gehouden wordt door een
ander leger. Zodra u eenzijdig bent - en dat bent u dus ook,
wanneer u al te heilig wilt zijn, - verstoort u het evenwicht
en wordt u onmiddellijk door de andere partij aangevallen.

Dan zijn die legers niet meer zonder moeite in
evenwicht te brengen en het resultaat is prut.

De H. Antonius was zo heilig, dat hij alleen nog maar

kunnen reizen.

Zelferkenning is een evenwichtige bereiking, waarbij men zich de totaliteit van eigen wezen leert aanvaarden: niet selecteert dus, maar accepteert. Men moet met de feiten ~~men~~ leven, zonder dat men ontkent, dat er ergens een kracht is, die alles mogelijk maakt.

En daar hebt u dan mijn betog over het ik. Weet U, lot het is eens voorgekomen, naar men zegt maar dat is een hemelpoortverhaal. Mag dat er nog achteraan? Het is maar een kleintje.....

Er gingen vele mensen naar de hemel, al is het in deze tijd nu niet zo, dat men daar in de queu moet staan. Wel heeft men bijzondere verkeersvoorzieningen moeten treffen voor een lager gelegen perceel.

Maar goeds: er stonden dus mensen in een korte rij te wachten. De oude Petrus heeft tegenwoordig al een elektrische deuropener, want wanneer hij bij de volkingssoenamen voor een ieder, die aankomt, zelf naar de deur moet lopen, komt hij helemaal met zijn werk niet klaar.

Petrus zit dus te drukken: elke keer brrp en daar komt er weer een binnen. Enfin, iedereen die binnen komt, doet dat natuurlijk op zijn eigen wijze:

De een blijft staan, staart lang voor zich uit en verzucht dan zo iets als "Oh, wat is het mooi...." Weer een ander is nog niet binnen, of hij begint al te hupsen en te dansen van halleluja, halleluja. Zo iemand lijkt zoms zelfs een soort verbeterde religieuze beagle....

Waar anderen gaan onmiddellijk op zoek naar een stralenkrans, een harp, een bazuin, of zelfs een gitaar, want gitaren zijn ook in tegenwoordig.

Op een keer kwam zo in de hemel een mens binnen, die wel heel erg van zichzelf bewust was. Hij keek wel wat verbaasd, dat hij doorleefde na zijn dood, maar toen hij zag, dat hij in de hemel was gekomen, sprak hij: dan hoor ik hier kennelijk thuis. En hij banjerde door.....

U begrijpt, dat velen in de buurt van de poort al wat onthutst stonden te kijken. Wat zo iets hoort toch eigenlijk niet in de hemel, nietwaar?

Maar de nieuweling liep door, regelrecht naar de plaats, waar God op dat ogenblik zat te tronen. Alle geesten, tronen, heerschappijen, heiligen, zaligen, allen zaten rond de troon geschaard en aanbaden God met groot gezang.

En daar komt me die vent aanbanjeren..... En die bajert daar zo door het gezelschap heen. Hij gaat die troon op, geeft de goede God een klap op de schouder, dat het davert en dondert door de ghele hemel en zegt:

Verrek, ouwe jongen, wil je wel geloven, dat ik nooit gelocfd heb, dat jij werkelijk bestond?

"Ga zitten", zegt God. "Dan kunnen wij er eens over praten...."

En daar zaten zij samen op de troon: de goede God en de ongelovige nu-uweling. De heiligen zongen wat zachter en geschokt verder hun halleluja's, de zaligen zwegen in stil gebed, de tronen beefden en de heerschappijen bedekten zich de ogen.

Maar die twee spraken met elkaar. En na enige heen en weer sprak God:

" Weet je, jôh, ik krijg zo nu en dan zo genoeg van dat gebazel..... Elke kosmische dag naar weer op die rotstroon zitten..... steeds weer dat zelfde liedje. Kom mee. Ik heb hier een particulier kroegje achteraf. Wij pakken er een.

En laat ons dan daar eens praten over het enig, wat werkelijk belangrijk is: dat wij leven."

Toen zei de ander "u weet wel, zo wat nu van toon en met een por in de zij, " Ouwe, jij weet er wat van. Want jij leeft in mij en ik leef in jou. In als wij daar over door kunnen lletsen, kunnen wij samen best een paar eeuwigheden volpraten."

" Top " zei God." Maar één ding: ik moet wel zo nu en dan weer eens in de etalage"

Jaja, dat is een hemeltergend verhaal, vindt u niet? Maar het is niet zo hemeltergend, als u misschien zou denken. Want per slot van rekening: Wij willen God leren kennen. Maar hoe kun je God ooit leren kennen, wanneer je alleen maar op de knieën blijft zitten en halleluja blijft zingen?

Dan kun je nog beter eenvoudig doen naar God toe stappen en zeggen: God, U hebt mij gemaakt? Blij U te zien. Misschien zijn er wel mensen, die naar God toe zouden willen huppelen en roepen: Pappie, hier ben ik Ook dat is niet erg. Een ieder kan tot God gaan op zijn eigen wijze.

Maar ga er dan ook naar toe. Bezie God niet als iets buitengewoons, maar ga er naar toe en zeg, op je eigen wijze: Ik heb misschien nooit helemaal aan U geloofd, God, maar U bent het.

Dan zal God ook tegen u zeer zeker zeggen: Laat ons eens samen praten. En zo leer je God kennen en leer je jezelf kennen. God weet immers veel meer over je, dan je zelf over jezelf weet? Maar je weet wel veel meer over God, dan je denkt. Op die manier komt de waarheid naar buiten.

Daarom juist vond ik dit kleine hemelpoortverhaalje toch wel een passend slot voor mijn betoog. Ik hoop, dat u het met mij eens bent.

In ieder geval hebt u er allen hartelijk om gelachen. Ik hoop nu maar, dat ik niemand geschokt heb. Onthoudt u echter een ding: Wanneer u geschokt bent door mijn verhalen, moet u wel erg voorzichtig zijn. Want als U dan in de hemel komt, wachten u nog veel meer schokken. Geloof u dat maar van mij.

En nu moeten wij gaan sluiten. Geef u maar een paar woorden.

Curia. Kyrie Eleison, heilig officie.

Nu snap ik er niets meer van. De een spreekt over de curie, de ander over het heilig officie en de derde komt aandragen met een kyrie eleison. Bedoelt U soms, dat ik moet improviseren over het vaticaan? (ja, laten wij dat doen)

Neen, ik wil het niet al te eenzijdig maken. Maar ook met die woorden kun je wel wat doen:

Zij zijn de kenners van de waarheid
Zij zitten al te saam
en spreken in Gods naam
de waarheid, die zij zelf geloven
en zeggen in zich te ontvangen
van die grote kracht daarboven

Die hen alle machten in zal leggen
opdat zij - en zij alleen - de waarheid kunnen zeggen.

Daar zitten zij dan bij de engelenburcht
maar engelen zijn zij nog niet
en er is geen engel, die een dergelijk gedoe
met vreugde of maar met goedkeuring ziet.
Want zij noemen zich wel een heilig officie
en drijven de zielen door dood tot hun God,
maar ze denken te veel aan hun eigen positie
en maken hun eigen geesten en zielen
de werkelijkheid zelfs van God, kapot.

Wat kun je doen met die waarheidszeggers
die anderen doden, die niet hen geloofd
die anderen eenvoudig dwingen feiten te ontzeggen
maar anderen zelfs van recht en redelijkheid hebben beroofd
omdat zij zelve iets wilden zeggen?

O neen. Is men met dat tevree
derblijft er slechts een hel.
Maar spreekt men smekend Kyrie
zo wordt uit deze hel misschien
toch nog geboren een besef:
ik ben nog niet volmaskt.
Ik, die mijzelf verhef
tot hoger waardigheid
ik ben slechts het vliedende moment
van lang vergane eeuwigheid.

En zit gij zelve niet ten oordeel,
bij uwe eigen engelenburcht?

En in Uw eigen vaticaan
oordeelt gij niet zelve ook
goverde waarden van het bestaan?
Geen engel die het met vreugde ziet.

Want gij ziet, al, wat fout is in de wereld
maar kent u zelve niet.

Gij spreekt het oordeel uit
en achtervolgt de schuld

gij kent de enige deugd

een ander is ter dood gewijd

doch u de eeuwige jeugd gegeven voor een eeuwigheid

Laat mij niet lachen, dit is spel,

komedianten, die een hemel spelen in een hel

door hen met eigen hand geschapen

zij loven God voor zijne vrede met in hun hand het bloedig wapen,

waarmede anderen werden neergestoken, de laarzen nog bespat

met bloed van hen, die wrodelijk werden neergetreden.

Is dat misschien de hemel, waarop men dalt?

Of wordt uw ik soms overspoeld door twijfelingen?

Dan zunt gij kyrie eleison zingen, omdat gij weet: dit is ook uw schuld

ook ik heb vaak gefaald. Erken uw schuld. Wie schuld bekent, heeft

niet gedwaald. Hij vindt een waarheid, die hem wordt tot woord,

waaruit zijn God hem spreekt. Maar wie de staf een ander breekt,

breekt ook zijn eigen ziel.

Goeden avond, vrienden.

d.d. 8 november 1968